

VEMW

Hét kenniscentrum en dé
belangenbehartiger voor zakelijke
energie- en watergebruikers.

Ministerie van Economische Zaken
T.a.v. Directie Energie en Markt
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

Woerden : 8 september 2014

onze ref. : E14b15
doorkiesnr. : 0348-484356
e-mail : hg@vemw.nl

onderwerp : reactie op internetconsultatie wetsvoorstel STROOM

Geachte heer/mevrouw,

VEMW heeft met belangstelling kennis genomen van het ontwerp Wetsvoorstel STROOM (hierna: het Wetsvoorstel) dat op 31 juli 2014 ter consultatie is gepubliceerd. Partijen zijn via de website www.internetconsultatie.nl in de gelegenheid gesteld om te reageren op de voorstellen voor een algehele herziening en samenvoeging van de Gaswet en de Elektriciteitswet 1998. VEMW maakt van deze geboden gelegenheid tot het geven van haar zienswijze graag gebruik.

Het overkoepelende doel van de wetswijziging is het stroomlijnen, optimaliseren en moderniseren van de nationale energiewetgeving (elektriciteit en gas). In memorie van toelichting staat dat de minister met het wetsvoorstel drie specifieke doelen wil bewerkstelligen:

1. Integreren wetgeving ten aanzien van elektriciteit en gas;
2. Doorvoeren van verschillende beleidsmatige wijzigingen;
3. Stroomlijnen van Nederlandse wetgeving met Europese wetgeving.

VEMW deelt deze doelen in belangrijke mate en spreekt haar waardering uit voor het feit dat de minister het initiatief heeft genomen om deze doelen te kunnen gaan realiseren. Het Wetsvoorstel laat zien dat er sprake is van een ingrijpende, omvangrijke en complexe wijziging van de huidige wetgeving om de energievoorziening in Nederland te reguleren. Helaas moeten wij vaststellen het Wetsvoorstel veel vragen oproept door onduidelijkheden en omissies. Ook betreuren wij het feit dat de Warmtewet niet is opgenomen in het Wetsvoorstel. Op een aantal punten is het Wetsvoorstel ongewenst uit oogpunt van de regulering van de energievoorziening als geheel en de dienstverlening aan de netgebruikers in het bijzonder.

In bijlage 1 bij dit schrijven ontvangt u onze reactie op de verschillende onderdelen, zijnde de integratie van de wetgeving, de beleidsmatige wijzigingen (zoals met betrekking tot de tariefregulering, de taken van de netbeheerder, de codes, de wetsystematiek en de rollen en bevoegdheden van partijen), en de aansluiting op de Europese regulering (vastgelegd in richtlijnen, verordeningen en richtsnoeren). Hierbij brengen wij onze algemene zorgen, bedenkingen, overwegingen en aanbevelingen zo compleet mogelijk onder uw aandacht, aangevuld met concrete voorbeelden. Tenslotte hebben we in bijlage 2 ons artikelsgewijze commentaar overzichtelijk weergegeven in een tabel.

Hét kenniscentrum en dé belangenbehartiger voor zakelijke energie- en watergebruikers

Houttuinlaan 12
3447 GM WOERDEN

Telefoon 0348 48 43 50
Telefax 0348 48 43 69
E-mail desk@vemw.nl
Internet www.vemw.nl

ABN-AMRO Bank 55 14 08 340
KvK Utrecht 30 14 70 22

VEMW stelt vast dat het Wetsvoorstel nog niet compleet is. Zo zijn de bepalingen met betrekking tot de aanleg van een transmissiesysteem op zee nog niet compleet en ontbreken overgangsrechtelijke bepalingen. Hierdoor hebben we het voorstel nog niet in zijn volledige samenhang kunnen beoordelen en moeten onze opmerkingen gezien worden als een voorlopige inhoudelijke reactie. VEMW behoudt zich dan ook het recht voor om op het moment dat een compleet Wetsvoorstel wordt gepubliceerd hier nadere opmerkingen over te maken.

Wij hebben gemeend onze reactie zo uitgebreid mogelijk aan u te doen toekomen omdat wij er met de minister op uit zijn te komen tot een overkoepelende Energiewet die (Europeesrechtelijk) houdbaar en juridisch samenhangend is en op een evenwichtige en samenhangende manier recht doet aan de belangen van systeembeheerders én systeemgebruikers.

Wij vertrouwen erop u met deze brief voldoende te hebben geïnformeerd en gaan ervan uit dat u deze nadrukkelijk onderdeel laat zijn van uw besluitvorming. Vanzelfsprekend zijn wij desgewenst beschikbaar voor het verschaffen van een nadere (mondelijke) toelichting.

Hoogachtend,

w.g.

dr. H. Grünfeld
Algemeen directeur

Bijlage 1: Reactie VEMW op hoofdlijnen per onderdeel
Bijlage 2: Artikelsgewijs commentaar VEMW

1. Inleiding

In bijlage 1 hebben wij ons inhoudelijke commentaar op het Wetsvoorstel op hoofdlijnen opgenomen. Achtereenvolgens gaan we in op (1) enkele algemene punten van zorg (2) de integratie van de wetgeving ten aanzien van elektriciteit en gas, waarbij zoals aangegeven warmte als beleidsterrein helaas ontbreekt, (3) het doorvoeren van beleidsmatige wijzigingen en de (on)bedoelde beleidsmatige consequenties van technische omzettingen en (4) het stroomlijnen van de Nederlandse wetgeving met de Europese regulering.

2. Algemeen

Naast de beleidsmatige wijzigingen zou er enkel sprake zijn van een technische omzetting van de overige hoofdstukken. Het bevreemdt VEMW dat sommige artikelen die louter een technische omzetting zouden betreffen wel degelijk worden aangepast. Bovendien wijzigen allerlei artikelen die technisch worden omgezet van betekenis vanwege het feit dat nieuwe definities worden gehanteerd. Dit draagt niet bij aan het ontwikkelen van een robuust systeem.

Daarnaast stelt VEMW vast dat er een aantal fundamentele rechten van afnemers verdwijnen doordat sommige artikelen uit de Elektriciteitswet 1998 en/of de Gaswet niet terugkomen. Onder andere verdwijnen bepalingen over de tarifiering van een 'meervoudige aansluiting', het 'openbare jaarverslag netbeheer' en komen allerlei rechten met betrekking tot een aansluiting, zoals het recht op een aansluiting op het dichtstbijzijnde punt in het net, niet terug. Voor een volledig overzicht verwijzen wij naar ons artikelsgewijze commentaar.

Over het algemeen valt op dat met het Wetsvoorstel de rechten van systeembeheerders zeer duidelijk worden vastgelegd, dit in schril contrast met de rechten waarover systeemgebruikers beschikken. Rechten die in de Elektriciteitswet 1998 of Gaswet stonden verdwijnen of worden gedelegeerd naar lagere regelgeving. Dit baart VEMW grote zorgen. Fundamentele rechten voor aangeslotenen op voorzieningen in beheer bij monopolistische systeembeheerders moeten volgens VEMW duidelijk worden vastgelegd in de wet. Het valt VEMW op dat er in dit wetsvoorstel lijkt te worden gekozen voor een benadering waarin de systeembeheerder een centrale positie heeft terwijl in Europese energiewetgeving marktwerking en de bescherming van de systeemgebruiker centraal staan.

3. Integratie wetgeving ten aanzien van Elektriciteit en Gas

Een van de doelstellingen van het Wetsvoorstel is het integreren van de elektriciteits- en gasregulering. VEMW deelt in beginsel dit uitgangspunt, maar moet vaststellen dat in de praktijk niet om het feit heengegaan kan worden dat er belangrijke verschillen zijn tussen de elektriciteits- en de gasvoorziening. Een volledige integratie mag ons inziens geen doel op zich zijn, en is bovendien onmogelijk en ongewenst. Wij stellen vast dat de minister ook niet op alle onderwerpen integreert, soms leidend tot zogenaamde *cherry picking*, waarbij een systeembeheerder wordt bevoordeeld ten koste van systeemgebruikers. Wij zullen dit onderstaand aan de hand van een aantal voorbeelden toelichten.

In de bestaande wetgeving vinden verschillen tussen de elektriciteits- en gasvoorzieningen hun beslag in duidelijk te onderscheiden regulering. Ook het Europese recht erkent deze verschillen met een set aparte richtlijnen, verordeningen en codes voor zowel gas als elektriciteit. Het forceren van eenduidige definities, taken en voorwaarden voor gas en elektriciteit, zoals voorgesteld in het Wetsvoorstel leidt ons inziens tot in de praktijk onwerkbaar situaties. Harmonisatie tussen elektriciteits- en gasregulering kan ons inziens alleen doorgevoerd worden waar dat mogelijk en gewenst is.

Een concreet voorbeeld van deze ongewenste integratie is het in rekening brengen van aansluit- en transporttarieven bij beheerders van een distributiesysteem. Dit is onder de huidige wetten voor gas en elektriciteit nadrukkelijk verschillend geregeld. In het wetsvoorstel wordt getracht dit te integreren wat tot grote problemen leidt. Volgens het Wetsvoorstel wordt het transporttarief in rekening gebracht bij een aangeslotene en een systeembeheerder. De regels hiervoor zien echter alleen op de aangeslotene: iemand die beschikt over een aansluiting. Volgens het Wetsvoorstel beschikt een distributiesysteembeheerder straks niet meer over een aansluiting. Daardoor is het onduidelijk hoe in het geval van elektriciteit een gereguleerd aansluit- en/of transporttarief bij een distributiesysteembeheerder in rekening gebracht moet worden en of de cascade-systematiek nog overeind kan blijven.

Tarieven voor partijen die diensten afnemen van systeembeheerders kunnen niet buiten de regulering om vastgesteld worden. Op grond van Europees recht dienen systeembeheerders hun systeemgebruikers non-discriminatoire te behandelen. Dat geldt voor tarieven maar overigens ook ten aanzien van andere rechten en plichten. Zowel een distributiesysteembeheerder als een eindafnemer aangesloten op een landelijke distributiesysteem nemen dezelfde dienst(en) af van de transportsysteembeheerder. Op grond van Europese regels kan het niet zo zijn dat partijen hiervoor verschillende vergoedingen in rekening gebracht krijgen.

Een ander voorbeeld in dit kader is het gelijktrekken van de programmaverantwoordelijkheid voor gas en elektriciteit. Het wetsvoorstel probeert de algemene programmaverantwoordelijkheid te vangen in één algemeen artikel maar stelt direct ook een artikel voor met bijzondere bepalingen met betrekking tot gas in een ander artikel. Door deze systematiek ontstaat een onduidelijk en onleesbaar geheel. Programmaverantwoordelijkheid is een belangrijke bouwsteen van zowel de gas als elektriciteitsvoorziening en dient helder en ondubbelzinnig vast te liggen.

Tenslotte stelt VEMW vast dat het integreren van bepalingen voor gas en elektriciteit niet consequent doorgevoerd wordt. Waar de minister dit wenselijk acht worden voor de transmissiesysteembeheerder voor gas afwijkende regels ingevoerd. Een concreet voorbeeld hiervan is de voorgestelde afwijking van het uitgangspunt van maximale tarieven (artikel 6.1 lid 3): alle systeembeheerders mogen lagere dan maximum tarieven hanteren, behalve 'een transmissiesysteembeheerder voor gas'. Volgens VEMW is hier sprake van een ongewenste en ongelijke behandeling van systeembeheerders.

4. Doorvoeren van beleidsmatige wijzigingen

Het Wetsvoorstel heeft naast het stroomlijnen, optimaliseren en moderniseren van wetgeving tot doel om enkele beleidsmatige wijzigingen door te voeren. Deze wijzigingen zijn ingrijpend en

hebben een grote impact op systeemgebruikers. De wijzigingen betreffen de tariefregulering, de – wettelijke – taken van de netbeheerders, de vaststelling en wijziging van codes, de wetsystematiek en de rol- en bevoegdheidsverdeling van partijen.

a. Tariefregulering

Allereerst stelt VEMW vast dat in het Wetvoorstel de tariefregulering ten aanzien van de kosten voor het aanleggen en onderhouden van een transmissiesysteem op zee nog onvoldoende is uitgewerkt. Zo is in ieder geval nog geen uitvoering gegeven aan de toezegging van de minister om rekening te houden met de effecten van de verschuiving van de kosten voor het aanleggen en onderhouden van het transmissiesysteem op zee naar de gereguleerde netwerk tarieven.

Ten tweede stelt VEMW vast dat het wetsvoorstel onvoldoende normstellend is ten aanzien van de verschillende tarieven die in rekening gebracht zullen worden bij partijen die diensten afnemen van systeembeheerders. De nationale regulerende instantie (NRI), in Nederland de ACM, is belast met het vaststellen van tarieven. De NRI zal zich hierbij moeten houden aan de bepalingen in de wet. Onvoldoende normstellende bepalingen zullen het voor de NRI onmogelijk maken om tarieven vast te stellen.

Een concreet voorbeeld hiervan betreft het transporttarief voor elektriciteit. Het tarief voor een grote aansluiting is volgens het Wetsvoorstel afhankelijk van het verbruik of van het vermogen. Die beschrijving maakt allereerst niet duidelijk wat onder vermogen verstaan moet worden. De huidige systematiek hanteert namelijk zowel gerealiseerd als gecontracteerd vermogen. Naast onvoldoende normstellend sluit de beschrijving in het Wetsvoorstel huidige tarieven die een combinatie zijn van verbruik en vermogen uit.

Ten derde wordt gesteld dat de minister in nadere regelgeving meer kan regelen ten aanzien van de tarieven. Naar de opvatting van VEMW is dit strijdig met het Europees recht. De minister dient zich volgens dit recht te onthouden van bemoeienis met de vaststelling van de methode om te komen tot gereguleerde tarieven, alsmede met de vaststelling van tarieven. Het vaststellen en goedkeuren van zowel tarieven als methode behoort toe aan de (NRI). Dat betekent niet dat de minister geen richtsnoeren kan uitvaardigen die bijvoorbeeld bepalen dat tarieven rekening moeten houden bijvoorbeeld betrouwbaarheid of betaalbaarheid.

Ten vierde heeft VEMW zorgen ten aanzien van de procedure van vaststelling van de tarieven die systeembeheerders mogen hanteren voor het leveren van diensten. Voor VEMW is allereerst de voorgestelde verlening van de reguleringsperiode niet verenigbaar met Europeesrechtelijke bepalingen. Europese richtsnoeren schrijven voor dat de periode voor de vaststelling van de methodiek voor de berekening van tarieven maximaal 4 jaar mag zijn. Daarnaast is de voorgestelde wijziging met betrekking tot de verschillende correctiemogelijkheden die de NRI mag toepassen bij de vaststelling van de jaarlijkse tariefbesluiten inhoudelijk onacceptabel. De bevoegdheid van de NRI om de tarieven jaarlijks te corrigeren op basis van de verschillen tussen de verwachte efficiënte kosten en de gerealiseerde efficiënte kosten zal de doelmatigheidsprikkel voor systeembeheerders volledig teniet doen.

b. Taken systeembeheerder

De beleidsmatige wijzigingen met betrekking tot de taken van de systeembeheerders baren ons grote zorgen. Zo kan de minister een systeembeheerder straks tijdelijk andere dan wettelijke

taken toebedelen. VEMW is van mening dat dit kan leiden tot ernstige concurrentieverstoreningen op de energiemarkt. Wanneer een maatschappelijk gewenste ontwikkeling moet worden gestimuleerd dient dit ten principale door de markt opgepakt te worden en dient daar de prikkel neergelegd te worden. Door het toebedelen van een systeembeheerder met deze – tijdelijke - taak wordt een toetredingsdrempel opgeworpen voor marktspelers, hetgeen een doelmatige innovatie en concurrentie in de weg staat.

Ten aanzien van de wettelijke taken van de systeembeheerders stelt VEMW vast dat de minister wijzigingen doorvoert die ingrijpende gevolgen (kunnen) hebben:

Transporttaak

Ten aanzien van de transporttaak ontbreekt een duidelijke opdracht tot het transporteren, waarbij een aangeslotene recht heeft op deze dienst. VEMW is van mening dat artikelen die de deze transporttaak beschrijven zijn omkleed met *mitsen en maren*. Het kunnen 'voldoen aan een redelijke vraag naar transport van elektriciteit en gas' is wat anders dan 'het recht op transport'.

Aansluitaak

Ook bepalingen met betrekking tot de aansluitaak wijzigen. Zo ligt in het Wetsvoorstel niet langer vast wat moet worden verstaan onder een 'redelijke termijn'. Bovendien vraagt VEMW zich af wat moet worden verstaan onder de zinsnede 'voor zover van toepassing' bij de keuze die een verzoeker heeft met betrekking tot het spannings- of drukniveau, capaciteit en plaats in het systeem.

Volgens het Wetsvoorstel kan een eindafnemer zelf zijn elektriciteitsaansluiting aanleggen als deze aansluiting groter dan 10 MVA is of wanneer het de aanleg van aansluitingen voor artikel 1 lid 2 en 3 bedrijven betreft. VEMW is van mening dat dit niet alleen moet gelden voor de aanleg, maar ook voor het aanpassen, verwijderen en deactiveren van aansluitingen. Tot slot moet duidelijker worden omschreven wat wordt verstaan onder 'het koppelen van de aansluiting op het systeem'.

Meettaak

In het Wetsvoorstel is niet opgenomen dat een aangeslotene meetverantwoordelijkheid heeft. Bepalingen ten aanzien van het meten bij afnemers met een grote aansluiting ontbreken volledig. Daarnaast is ook niet duidelijk welke dienst de systeembeheerder verleent wanneer hij '*op verzoek een meetinrichting ter beschikking stelt*' aan een aangeslotene met een grote aansluiting. Neemt in dit geval de systeembeheerder de meetverantwoordelijkheid over? En welke tarieven gelden voor deze gereguleerde dienst?

c. Codes

Gezamenlijke netbeheerders

In de opvatting van VEMW zijn de transport- en distributiesysteembeheerders monopolist in een geografisch aangewezen gebied en verschillen hun taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden niet, anders dan die tussen transmissie en distributie. Daarom is in het verleden, onder meer uit oogpunt van doelmatigheid, gekozen voor het begrip 'gezamenlijke netbeheerders': één systeem van samenwerkende netbeheerders met wettelijke bepalingen in de Technische voorwaarden. De minister stelt een wijziging voor met betrekking tot de indieningsbevoegdheid van een codewijzigingsvoorstel. De systeembeheerders hoeven het niet langer gezamenlijk eens te worden over een voorstel tot wijziging van de codes. Iedere

transportsysteembeheerder of distributiesysteembeheerder kan met twee andere systeembeheerders een voorstel indienen. VEMW stelt dat dit voorstel het samenhangend functioneren van de transport- en distributiesystemen niet bevordert en in voorkomende gevallen kan bedreigen. Het leidt tot onduidelijkheid voor systeemgebruikers en tot verschillen in regulering en dat laatste is niet in lijn met het doel van het Wetsvoorstel.

Initiatiefrecht representatieve organisaties

VEMW begrijpt niet waarom de minister afwijkt van zijn eerdere voorstel, in het consultatiedocument STROOM, om ook de representatieve organisaties het recht te geven om een codewijzigingsvoorstel in te kunnen dienen. VEMW is van mening dat dit initiatiefrecht noodzakelijk is om te komen tot een evenwichtige invulling van belangen van systeembeheerders en systeemgebruikers, immers, zowel systeembeheerders als systeemgebruikers hebben belang bij het net en het gebruik daarvan. De codes zijn bedoeld om deze belangen op een doeltreffende en doelmatige wijze in te vullen en te bevorderen.

d. Wetsystematiek

De minister stelt een aantal ingrijpende beleidswijzigingen voor ten aanzien van de wetsystematiek. VEMW stelt vast dat met het wetsvoorstel een groot aantal definities aangepast, technisch omgezet of verwijderd wordt. Definities bepalen in grote mate hoe een wet is opgebouwd en welke systematiek wordt toegepast. Wijzigingen hebben daarmee grote impact op de wetssystematiek. Zo is in de huidige Elektriciteitswet 1998 en de Gaswet bijvoorbeeld bepaald dat een 'net' geen 'installatie' is en geen 'directe lijn'. Daardoor ligt vast dat op een net alleen een installatie of een ander net kan zijn aangesloten. Ook ligt vast dat een 'afnemer' beschikt over een 'aansluiting' en dat 'tarieven' in rekening worden gebracht bij afnemers. VEMW is van mening dat in het Wetsvoorstel definities ingrijpend worden aangepast. Er zijn een aantal onduidelijke en ontbrekende definities, waardoor de samenhang tussen definities en tussen definities en artikelen onduidelijk zijn of zelfs conflicteren. Hierdoor ontstaat een wankel bouwwerk waar dit Wetsvoorstel beoogt een stevig fundament te bieden voor de toekomst.

Een belangrijke definitie die ook wijzigt is de zogenaamde artikel 1 lid 2/3 bepaling uit de Elektriciteitswet 1998. Daarin ligt nu vast dat een organisatorische eenheid met een verzameling aansluitingen onder voorwaarden gelijkgesteld wordt met een afnemer, niet zijnde een kleinverbruiker. In het Wetsvoorstel staat dat een verzameling aansluitingen straks, onder voorwaarden, wordt gezien als één aansluiting. Wat de consequenties zijn voor deze groep systeemgebruikers is onduidelijk gezien het feit dat in veel gevallen deze partijen zijn aangesloten op systemen van verschillende systeembeheerders.

e. Wijzigingen met betrekking tot rollen en bevoegdheden

VEMW stelt vast dat in het Wetsvoorstel veelvuldig wordt gekozen voor een gedelegeerde bevoegdheid aan de minister (Ministeriële Regeling, Algemene Maatregel van Bestuur). In het kader van de Instellingswet ACM heeft VEMW, gesteund door een groot aantal andere representatieve organisaties, uitgebreid gemotiveerd aangegeven waarom wij van mening zijn dat bepaalde bevoegdheden exclusief aan de ACM toebehoren. De Europese richtlijnen schrijven concreet (artikel 37 Elektriciteitsrichtlijn resp. artikel 41 Gasrichtlijn) voor welke taken toebehoren aan de nationale regulerende instantie. Met betrekking tot de delegatie van bevoegdheden moet aangesloten worden bij het Europees recht. VEMW stelt vast dat het Wetsvoorstel op dit punt ernstig tekort schiet.

Europese regelgeving schrijft concreet voor welke bevoegdheden expliciet zijn toegewezen aan de nationaal regulerende instantie. Een aantal van de bevoegdheden is overgenomen in artikel 10.8 maar een groot aantal taken, waaronder het vaststellen en goedkeuren van tarieven, niet. De exclusieve bevoegdheden van de NRI dienen volgens VEMW volledig overgenomen te worden.

Een belangrijk bevoegdheid die behoorlijk wijzigt is die ten aanzien van de storingsreserve. In de Elektriciteitswet 1998 ligt vast dat de beheerder van het landelijke elektriciteitsnet zich moet houden aan de enkelvoudige storingsreserve (n-1). Voor leden van VEMW is dit een erg belangrijk uitgangspunt ten aanzien van de betrouwbaarheid van de levering. In het Wetsvoorstel staat enkel dat nadere regels gesteld kunnen worden aan de storingsreserve. Niet langer ligt vast dat er sprake is van een enkelvoudige storingsreserve. Dat is voor VEMW onacceptabel. Dit uitgangspunt moet op het niveau van de Wet worden vastgelegd. De NRI moet de mogelijkheid krijgen om geclausuleerd ontheffing te verlenen van de bepaling.

5. Stroomlijnen van Nederlandse wetgeving met Europese regulering

Onderdeel en doel van het wetgevingstraject STROOM is het beter laten aansluiten van de Nederlandse energiewetgeving bij Europese regulering. VEMW stelt vast dat met het Wetsvoorstel slechts ten dele aansluiting is gezocht bij Europese definities. Hierdoor ontstaat een hoop onduidelijkheid. Daarnaast hebben de Europese 'netcodes', geen plek in het Wetsvoorstel gekregen.

a. Stroomlijnen van definities

VEMW stelt vast dat er getracht wordt definities te stroomlijnen door aansluiting te zoeken bij het Europees recht. Dit gebeurt echter niet consistent noch volledig, waardoor de nieuwe definities niet altijd aansluiten op de definities in de Europese regulering (richtlijnen en verordeningen). Dit geldt overigens ook voor reeds bestaande nationale definities en zelfs voor reeds bestaande nationale definities die in dit Wetsvoorstel gewijzigd worden. Europese definities hebben een eenduidige en vaste betekenis. Definities uit de richtlijnen en verordeningen worden gehanteerd in Europese netcodes die rechtstreekse werking hebben. Begrippen die daar gehanteerd worden zullen dus ook zo uitgelegd moeten worden. Door afwijkende nationale definities te hanteren voor begrippen die een eigenstandige Europese betekenis hebben ontstaat er onduidelijkheid en onzekerheid. Volgens ons moet een duidelijke keuze worden gemaakt tussen het hanteren van Europese definities of nationale definities omdat het hanteren van een mix of het anders definiëren van Europese definities tot een ongewenste mengvorm leidt en daarmee niet past binnen de visie en doelstelling van STROOM.

Een concreet voorbeeld is het overnemen van de definitie 'systeemgebruiker'. VEMW juicht dat op zich toe. Alleen wordt gekozen voor een heel andere definitie dan Europeesrechtelijk vastligt. De Europese term 'systeemgebruiker' is wat onder de huidige wetten bedoeld wordt met de 'afnemer'. Een systeemgebruiker neemt diensten af van het net. Volgens de richtlijn gaat het om een 'natuurlijk of rechtspersoon die levert of afneemt van een (bij Elektriciteit transmissie- of distributie) -systeem. In het Wetsvoorstel staat een hele andere definitie van

'systeemgebruiker'. 'Systeemgebruiker' heeft in de richtlijn en verordening een eigenstandige betekenis die ook zo uitgelegd zal moeten worden. Ook in de Europese Net Codes wordt het Europese begrip 'systeemgebruiker' gehanteerd en die Codes hebben straks rechtstreekse werking. Nederland kan de definitie dus niet voor iets anders gebruiken zonder dat dit zal leiden tot problemen.

Hetzelfde geldt onder meer voor de definitie van GDS, directe lijn, systeem, transmissie- en distributiesysteembeheerder, congestie en interconnector.

VEMW adviseert in het kader van deze grondige revisie van de Elektriciteits- en Gaswet of te kiezen voor een Europese definitie (en die volledig) over te nemen of een eigen nationale definitie te hanteren; een tussenvorm is onwenselijk. Overigens dienen Europese verschillen tussen de definities in de Elektriciteits- en gasverordening ook gerespecteerd te worden.

b. Europese 'netcodes'

VEMW stelt vast dat de Europese 'netcodes' geen plaats hebben gekregen in het wetsvoorstel. Dit is opvallend omdat het stroomlijnen van Nederlandse energiewetgeving met Europese regelgeving een van de doelstellingen is van het wetsvoorstel. Met het zogenaamde 'derde energiepakket' van de Europese Commissie hebben de gezamenlijke nationale transportsysteembeheerders de opdracht gekregen om voorstellen te doen voor gezamenlijke regels ten aanzien van energietransport in Europa teneinde te komen tot harmonisering van nationale bepalingen. Deze regels worden uiteindelijk door de Europese Commissie vastgesteld en hebben rechtstreekse werking. In het wetsvoorstel hebben deze Europese netcodes onvoldoende aandacht gekregen. Daardoor is het onduidelijk wat de verhouding en samenhang is tussen Europese netcodes en nationale codes. Ook wordt niet duidelijk volgens welke procedure de bepalingen (of toekomstige wijzigingen daarvan) uit Europese netcodes een plaats krijgen in de nationale codes. Verder is het toezicht op naleving van de Europese netcodes niet expliciet toegewezen aan de NRI. Ook is niet vastgelegd hoe moet worden gehandeld wanneer de Europese netcodes worden overtreden of wanneer nationale bepalingen strijdig zijn met Europese netcodes.

Bijlage 2: Artikelsgewijs commentaar VEMW STROOM

<u>Artikel</u>	<u>lid</u>	<u>Opmerking</u>
1.1	1	<p>Biomassa: <i>'Industrieel en huishoudelijk afval'</i>: gelet op de wens de voorziening te verduurzamen is een andere term voordehandligger en meer gangbaar: reststoffen.</p> <p>Beheerder van een gesloten distributiesysteem voor elektriciteit: <i>onderneming die op grond van artikel 4.2, tweede lid, onderdeel a, is aangewezen</i>; De term onderneming is onjuist. Een onderneming is geen rechtspersoon als zodanig.</p> <p>Eindafnemer: <i>natuurlijk persoon of rechtspersoon die elektriciteit of gas koopt voor eigen verbruik</i>; Een eindafnemer is dus geen producent. Hoe moet er worden omgegaan met tweerichtingenverkeer op een aansluiting? Wat is in dit licht een huishoudelijke eindafnemer die meer produceert dan verbruikt?</p> <p>Gas: getracht wordt om een complete definiëring te bereiken, maar het is niet goed te beoordelen of deze definitie daarin voorziet.</p> <p>Gasopslaginstallatie: <i>'het gedeelte dat'</i>: hoe gaat 'dat' vastgesteld worden? De praktijk zal grijze gebieden laten zien. Dit lijkt dus een rekbaar begrip door de onduidelijke definitie. Zie ook artikel 3.2</p> <p>LNG-beheerder: <i>onderneming die eigenaar is' ...</i> Waarom moet die beheerder ook eigenaar zijn? Zie ook artikel 6.15 Interconnectoren: 'indien een transmissiesysteembeheerder voor gas is aangewezen'.</p> <p>Ondersteunende diensten: onacceptabele inperking, geen totaal overzicht. Voorbeelden: backhaul, verlegging, commissioning als diensten transmissiesysteembeheerder.</p> <p>Productiesysteem: de definitie houdt geen rekening met bedrijven die een aansluiting hebben op een productieleiding.</p> <p>Systeemgebruiker: onacceptabele definitie vanwege het feit dat dezelfde Europese definitie reeds iets anders betekent. De rol die hier overigens mist is de erkende programmaverantwoordelijke, voorheen 'shipper'. Dat is voor GTS in het dagelijkse verkeer 'de klant' die transportcapaciteit en ondersteunende diensten namens de andere systeemgebruikers contracteert. Hier ligt ook een relatie met artikel 5.2 non-discriminatie en transparantie tussen (categorieën van) systeemgebruikers, artikel 5.18 Informatievoorziening en artikel 7.8 Programmaverantwoordelijkheid bijzonder gas. In dat artikel 7.8 wordt gas overgedragen aan een koper/verkoper; er is geen sprake van de overdracht van PV aan een erkende PV-partij (voorheen 'shipper').</p> <p>Rekening: verwijst naar een elektronisch systeem voor het registreren van GvO's. Dat is niet een handige definitie aangezien er in het algemene</p>

		<p>zakelijke verkeer iets anders wordt verstaan onder rekening. Dit kan tot verwarring leiden.</p> <p>Installatie: hulpmiddelen zijn een belangrijk element van de installatie. Volgens ons moet het zijn apparatuur en verbonden hulpmiddelen.</p> <p>Transmissiesysteem voor elektriciteit: Hier mist een belangrijke uitzondering. De zinsnede die nu in artikel 10 eerste lid van de Elektriciteitswet 1998 staat, <i>die als zodanig wordt bedreven</i>, kan niet komen te vervallen. Er zijn namelijk 110/150 leidingen die eigendom zijn van eindafnemers en niet als landelijk transmissiesysteem bedreven worden.</p> <p>LNG-installatie: <i>'installatie die gebruikt wordt'</i>. De term installatie krijgt met deze wet een eigen betekenis. De betekenis hier strookt niet met die uitleg.</p> <p>Systeemkoppeling: <i>uitrusting om systemen onderling te koppelen</i>; deze definitie is niet consistent met de definitie van "aansluiting" en "systeem". Bovendien is niet duidelijk tot welk systeem de systeemkoppeling behoort.</p> <p>Aangeslotene: Welke rechten heeft iemand die heeft verzocht om een aansluiting?</p>
1.2		<p>Een verzameling aansluitingen wordt onder voorwaarden beschouwd als één aansluiting: In de toelichting en de wet staat dat dat niet geldt voor de tarieven. Deze bedrijven hebben aansluitingen variërend van LS 6A t/m 150KV bij meerdere netbeheerders. Als er sprake is van één aansluiting, aan wie moet dan betaald worden. Ook is onduidelijk hoe afspraken gemaakt moeten worden over de andere hoofdstukken dan hoofdstuk 6 (meten, aansluiten, afsluiten en muteren). Meer duiding is noodzakelijk</p>
2.9	1	<p>VEMW vraagt zich af waarom in het kader van modernisering niets is opgenomen over groen- en biogas certificatie?</p>
2.15		<p>Taken rechtspersoon Gasterra: Vreemde definitie/ titel artikel. Het is duidelijk dat een bepaalde partij met een taak wordt benoemd. De naam Gasterra heeft hier niets mee te maken. In de Wet dienen de taken, verantwoordelijkheden en rollen beschreven te worden, niet het concrete bedrijf dat daar uitvoering aangeeft.</p>
2.16		<p>Taak GTS: wederom vreemde definitie/titel artikel. Gaat niet om taak GTS. Maar taak Transmissienetbeheerder gas.</p>
2.20		<p>MR Gaskwaliteit. Volgens VEMW is het delegeren van deze bevoegdheid aan de minister in strijd met de met Europese regels. Minister kan geen regels stellen met betrekking tot de gaskwaliteit.</p> <p>Di artikel heeft ook een relatie tot artikel 9.1 en 9.9. Technische Codes Gas: in artikel 9.1, lid 2 onder b staat bijvoorbeeld dat de kwaliteitscriteria waaraan systeembeheerders moeten voldoen met betrekking tot hun dienstverlening 'in ieder geval betrekking hebben op te hanteren technische specificaties, ...'. Voor VEMW is gaskwaliteit nadrukkelijk een kwaliteitscriterium en zijn</p>

		hiervoor technische specificaties noodzakelijk voor een veilige, doelmatige en duurzame gasvoorziening. Aspecten m.b.t. de gaskwaliteit en de gassamenstelling dienen dan ook nadrukkelijk opgenomen te worden in de technische codes en vastgesteld conform de procedures die daarvoor gelden.
2.21		Waarom kan alleen een aangeslotene met een kleine aansluiting salderen? Dat lijkt ons in strijd met het non-discriminatiebeginsel.
3.3		Wat betekent de 'onafhankelijkheid van productie, levering of handel' voor de praktijk van gasopslagen, kijkend naar de huidige eigenaren van gasopslagen?
3.5	1	Tarieven LNG-installaties: welke concrete tarieven en voorwaarden worden specifiek bedoeld met 'toegang tot LNG-installaties? Omvat dit ook het entry-tarief (transport) bijvoorbeeld? Lijkt in strijd met Europese regels. Minister kan geen regels stellen met betrekking tot de berekeningsmethodiek.
	3	De ACM 'beoordeelt en stelt vast' in plaats van de ACM 'keurt goed'. Het proces is hier niet juist omschreven
3.6		Tarieven LNG-installaties: welke concrete tarieven en voorwaarden worden specifiek bedoeld met 'toegang tot LNG-installaties? Omvat dit ook het entry-tarief (transport) bijvoorbeeld?
3.8	1.a	'alle' capaciteit: wat is de strekking van 'alle'?
4.1		Onduidelijkheid met artikel 4.4. Ondernemen die eigenaar is moet worden aangewezen en gecertificeerd of erkend te worden. 4.2. en 4.4. gaan enerzijds over aanwijzen een systeem aanwijzen dan wel een systeem erkennen.
4.2	2	Zie 4.1
	4	Aanwijzing systeembeheerder: hier is niet vermeld wie en op welke gronden een aanwijzing kan wijzigen of intrekken.
4.4	1	Definitie hoort thuis in artikel 1
4.4	1	Zie 4.1
	1.d	Is veranderd en wijkt daarmee nog verder af van Europees recht. Aansluiting bij de richtlijnen is noodzakelijk. Volgens dit aangepaste artikel moet het proces geïntegreerd zijn met het systeem daar nu het proces geïntegreerd moest zijn. Wat is de consequentie van de wijziging?
	1.g	Duidelijkheid scheppen over incidenteel en klein aantal. Volgens besluiten ACM dubbel. Of incidenteel of klein aantal gebruiken. Zie ook de betreffende <i>interpretative note</i> .
	2	Volgens dit artikel kan de ACM ongeclausuleerd een erkenning wijzigen of intrekken. Dat is onacceptabel. De beheerder van een GDS richt zijn bedrijfsvoering hier op in. Rechtszekerheid is hier van groot belang. Op basis van willekeur zou een ontheffing gewijzigd of ingetrokken kunnen worden. Het huidige artikel 15 lid 3 van de Elektriciteitswet 1998 en 2a lid 3 van de Gaswet geeft keurig de voorwaarden aan waaronder kan worden ingetrokken. Dat moet ook in de nieuwe wet worden opgenomen.
4.6	2	Deze 'definitie' hoort thuis in artikel 1.
	2.a.2.	Zou moeten zijn: <i>ten hoogste via de installatie of een leiding van één aangeslotene</i>
4.7		Het verbod op het bezwaren van een systeem met beperkte rechten. Wanneer dit ook wordt toegepast op gesloten distributiesystemen leidt dit tot

		<p>een ernstig conflict met het vrij verkeer van kapitaal etc.</p> <p>Wat moet i.c. onder 'beperkte' rechten worden verstaan? Moet hier aansluiting gezocht worden bij het Burgerlijk Wetboek?</p>
4.12		Een verwijzing naar de desbetreffende artikelen voor wettelijke taken ontbreekt.
4.15		Onduidelijk geformuleerd. 'boven andere ondernemingen'?
4.17		Duidelijk moet vastliggen welke taken welke partij (systeembeheerder, infrastructuurbedrijf en infrastructuurgroep) uit mag voeren.
4.18	b	Het moet hier ook gaan om het vervangen. Daarnaast kan het ook gaan om een deel van de aansluiting.
4.18	c	Het moet hier ook gaan om het vervangen. Daarnaast kan het ook gaan om een deel/delen van de aansluiting (en).
4.19		Term <i>Plh</i> niet bij iedereen bekend
5.2	a	Innerlijk tegenstrijdig met deze wet? DSO/eindafnemer Landelijke net?
	b	Erg ruime bepaling
5.3	2	<p>Te algemeen geformuleerd en een ongeclausuleerde bepaling. Minister mag bepalen waar wel of geen systemen worden aangelegd? Dat kan dus heel Nederland zijn. Hoe verhoudt zich dit met de aansluitplicht voor elektriciteit? Daarnaast innerlijk tegenstrijdig. Minister kan besluiten dat geen systeem wordt aangelegd maar de systeembeheerder wordt vrijgesteld van de plicht? Dat betekent dat hij dus wel een net mag aanleggen? Duidelijk moet in de wet vastliggen waar het hier om gaat bijvoorbeeld:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Gebieden met een bijzondere natuurwaarde • Warmtenetgebieden • Onrendabele gebieden
<u>5.5</u>	1	<p>Onacceptabel en onduidelijk. Wat is een redelijke vraag naar transport?</p> <p>Wat moet worden verstaan onder 'ontwikkelen' van een systeem?</p> <p>De term economische voorwaarden moet worden vervangen tegen efficiënte kosten!</p>
	2	De storingsreserve is dusdanig cruciaal voor de betrouwbaarheid van het net dat dit uitgangspunt op het niveau van de wet moet worden vastgelegd i.c.m. de mogelijkheid voor de ACM om geclausuleerd ontheffing hiervan te verlenen.
5.6		Dit artikel over het investeringsplan vervangt de artikelen over het KCD. Onder andere is de belangrijke zinsnede uit het oude artikel ' <i>aangeeft welke capaciteitsknelpunten in de door hem beheerde netten bestaan en welke maatregelen hij zal nemen om deze op te heffen' is verdwenen</i> '. De link met de investeringsplicht van de systeembeheerder, en daarmee duidelijkheid voor aangeslotenen over capaciteitsknelpunten, is uit de wet verdwenen en dat kan niet de bedoeling zijn.
	2.b	Toetsing? De ACM moet het plan goedkeuren.
	2.c	Strijdig met Europees recht. Hier gaat de ACM toch over?
	4	Tegen efficiënte kosten!
5.10	1	Termijn wat redelijk is verwijderd
	2	Wat moet worden verstaan onder 'voor zover van toepassing is'. Volgens ons

		voor zover er een zo'n verzoek wordt ingediend
	3	Het moet hier ook gaan om het vervangen, wijzigen, verwijderen en deactiveren. Daarnaast kan het ook gaan om een deel/delen van de aansluiting (en).
	3	Duidelijk moet zijn wat koppelen met systeem inhoudt. Het moet gaan om het aanleggen van de knip en het onder spanning brengen van de aangelegde verbindingen. Eindafnemer moet zelf verbinding en beveiliging kunnen aanleggen
	3	De netbeheerder zal kosten moeten maken voor toezicht op het aanleggen van de vrije aansluiting. Deze kosten worden voor elke aansluiting gemaakt. Moeten gesocialiseerd worden om te voorkomen dat deze prohibitief werken
	4	Nee, behoudens voor zover het niet gaat om lid 3
5.11	3	Bepalingen voor gas missen in dit artikel. Over congestiemanagement met betrekking tot gas zijn richtlijnen en verordeningen evenals richtsnoeren die hierop gebaseerd zijn. Waarom wordt dit niet meegenomen?
5.12		Nergens ligt vast aan welke kwaliteit het net moet voldoen. Zelfs n-1 ligt niet vast. Dit lijkt ons niet acceptabel.
5.13		Algemene meetverantwoordelijkheid ontbreekt in de wetssystematiek. Wel iets opgeschreven voor kleine aansluitingen maar niets voor grote aansluitingen.
	1	Het is onduidelijk wat met dit artikel bedoeld wordt. Daarnaast niet duidelijk tegen welke voorwaarden. Gaat het om overdracht van meetverantwoordelijkheid? Of wordt bedoeld dat de netbeheerder een meetbedrijf aanwijst voor de eindafnemer met een grote aansluiting?
5.14	1	Welke eisen gelden voor meters voor grote aansluitingen? Waar is de basis voor de Meetcode?
5.15	1	Waar is de rol van het meetbedrijf gebleven?
5.16	2.d	Met de formulering 'de systeemgebruiker de doelmatige kosten betaalt' wordt de suggestie gewekt dat die systeemgebruiker die keuze heeft en daadwerkelijk kan kiezen. Dat is niet de praktijk.
5.18	1a	Dit artikel is onvolledig en moet nader gepreciseerd worden. Zo moet duidelijk zijn binnen welke termijn een aangeslotene recht heeft op deze informatie. Ook moet duidelijk zijn op welke informatie een aangeslotene (of iemand die heeft verzocht om een aansluiting) recht heeft. In ieder geval informatie over de netconfiguratie, spanning- en of druk en de kwaliteit.
	1c	<i>Wat is voor zover eenvoudig te genereren?</i>
	4	Wanneer is iets vertrouwelijk?
5.20		De publicatieplicht van het gereguleerd jaarverslag is verdwenen. Moet op geschikte wijze openbaar worden gemaakt. Verwijdering onacceptabel.
	1	Ook de infrastructuurgroep/ bedrijf die handelingen conform 4.17 uitvoert moet daarover rapporteren en een gereguleerde boekhouding publiceren
5.21		Enkel bij en niet krachtens! Kan bij AMvB geregeld worden. Voorhang is noodzakelijk. Daarnaast advies van ACM noodzakelijk vanwege kennis en expertise.
5.23		Dit artikel geeft aan hoe een aangeslotene de systeembeheerder kan informeren. Recht op informatie vanuit de netbeheerder moet ook vast komen liggen voor elke aangeslotene incl. artikel 1.2 bedrijven.
		Hoe gaan we om met gepland en ongeplande uitval? De aangeslotene moet recht hebben op deze informatie.

5.24		Alleen aan de minister? En aangeslotenen informeren?
5.27		Wissel van leverancier wordt gefaciliteerd, maar niet geverifieerd!. Onjuiste switch moet voorkomen worden, zeker voor Multisites en artikel 1.2
5.28		Klachten van aangeslotenen met een kleine aansluiting doen er niet toe?
5.32		Problematisch in verband met concurrentie en innovatie ten aanzien van niet-marktrijpe taken. Wat is flexibiliteit in taken? Gaat toch gewoon om een tijdelijke taak?
5.34		Het is onduidelijk waarom de clausuleringen van de huidige artikelen 15 Elektriciteitswet 1998 en de 2a gaswet zijn verdwenen. Zo is onduidelijk waarom de aansluitplicht nu volledig geldt en de uitzondering voor een GDS eigenaar om een afzonderlijke boekhouding te voeren verdwenen is.
6.1	2	Onhandige definitiekeuze als gevolg van afwijken Europese definitie. Handelaar en leverancier betalen voor gebruik van het net? Moet gaan om een aangeslotene inclusief regionale systeembeheerders
	3	Inkomsten systeembeheerder en betalingsplicht systeembegebruikers: VEMW begrijpt de zinsnede 'met uitzondering van een transmissie systeembeheerder voor gas' niet. Die uitzondering is niet in lijn met de wens te komen tot harmonisatie tussen elektriciteit en gas. Bovendien is de uitzondering onnodig in relatie tot 'kunnen lagere tarieven in rekening brengen'. Hier staat immers niet 'moeten'.
6.2	2	Welke verschillende categorieën kunnen er zijn? Verschillende categorie handelaren?
6.3	3	Er is niet geregeld hoe de PAV bij grote aansluitingen in rekening wordt gebracht en welke regels daarvoor gelden. Daarnaast is een uitzondering noodzakelijk voor 4.18 j° 5.10
	5	Lijkt in strijd met non-discriminatie beginsel en valt onder exclusieve taken ACM
6.4		Waar is de meervoudige aansluiting gebleven? Het huidige artikel 27 lid 2 sub c Elektriciteitswet 1998 lijkt verdwenen: <i>een afnemer die beschikt over een aansluiting met meerdere verbindingen aangesloten op één of meer spanningsniveaus die vallen binnen dezelfde tariefcategorie voor de berekening van het transportafhankelijk transporttarief wordt geacht te beschikken over één aansluiting;</i>
		Waar is het artikel over het dichtstbijzijnde punt in het net gebleven? Dat recht is cruciaal voor een afnemer. Artikel 27 lid 2 sub d elektriciteitswet 1998: <i>iedere afnemer recht heeft te worden aangesloten op het dichtstbijzijnde punt in het net met een bij zijn aansluiting behorend spanningsniveau, met dien verstande dat een afnemer die een aansluiting op het net wenst met een aansluitwaarde groter dan 10 MVA, wordt aangesloten op het dichtstbijzijnde punt in het net waar voldoende netcapaciteit beschikbaar is;</i>
	1.a	Was het niet de bedoeling om blindvermogenstarief te laten vervallen?
	3	Tarief voor systeembeheerder die is aangesloten op landelijk net wel gereguleerd? Dat laatste lijkt ons onmogelijk.
	3.c	Onduidelijk wat moet worden verstaan onder verbruik of vermogen. Bovendien worden combinaties hierdoor uitgesloten (kWh en kW tarief). Inconsistent met MvT.
	3.d	Onvoldoende normstellend
6.6		De huidige AMvB-mogelijkheid (art 29 lid 2) voor een producententarief

		ontbreekt. Artikel 6.6 geeft de mogelijkheid om te differentiëren maar een AMvB of MR zal altijd binnen de kaders van de wet (6.4.3) moeten blijven.
	1b	Strijdig met Europese regelgeving. Als het al; opgenomen wordt moet is een duidelijkere definiëring in de wet noodzakelijk. Welke kosten, hoe beoordelen, hoe te bepalen etc.
6.7		Methodebesluit geldt voor 6 jaar. In Europese netcodes wordt (straks) vier jaar voorgeschreven. Is dit verstandig?
6.9	3	Een jaarlijkse correctie op basis van de gerealiseerde efficiënte kosten? In hoeverre wordt hiermee de prikkel weggenomen voor de netbeheerder als alles wordt na gecalculeerd? Dat laatste zou een onacceptabele beleidswijziging zijn. De systeembeheerder moet geprikkeld worden om zo doelmatig mogelijk te werken. Dat betekent niet dat hij niet de efficiënte kosten die hij heeft niet mag terugverdienen. Maar hetgeen hier voorgesteld wordt zou elke vorm van een doelmatigheidsprikkel wegnemen. Hoe wordt de 'x-factor' in het wetsvoorstel vervangen?
7.3		Monitoring van functioneren markt ontbreekt.
7.7		Gas en elektriciteit niet te harmoniseren. Zien op andere doelen
	2	Huishoudelijke afnemer? Geldt toch voor kleine aansluiting!
	5	Onvoldoende normstelling. Welke vergoeding?
7.8		Zie 7.7
8		Hier staan een aantal vage artikelen over levering en transport. Transport is monopolie en vereist dus een bescherming van "aangeslotenen" c.q. "consumenten" Waarom overigens hier consumenten als term opnemen. Consumenten is een synoniem voor "gebruiker" dus waarom hier niet gewoon "aangeslotene" opnemen. Of wordt hier een speciale groep met consumenten bedoeld?
8.20		Dit artikel geeft aangeslotenen geen bescherming tegen "spook" contracten. Aangezien er geen controle is of de "nieuwe" klant werkelijk degene is die gevraagd heeft om een nieuw contract. Vooral bij 'onbewoonde' aansluitingen komt dit met de regelmaat van voor. Moet opgelost worden.
8.24		Dit artikel is wel erg kort door de bocht. Minimaal <i>mits relevant en mogelijk</i> . Bij art. 1.2/3 aansluitingen / technische aansluitingen is niet altijd mogelijk. Eenzijdig vaststellen van wanneer onderhoud wordt gepland kan telecommunicatie van uiterst vitale systemen frustreren (betalingsverkeer, politie, brandweer, ziekenhuizen)
9.1	1	Dit artikel maakt onderscheid tussen 'de gezamenlijke systeembeheerders voor elektriciteit respectievelijk de gezamenlijke systeembeheerders voor gas'. Dit onderscheid komt elders in het wetsvoorstel niet terug. Waarom staat hier niet 'de gezamenlijke systeembeheerders' zoals bijvoorbeeld in artikel 9.4 lid 1?
9.4		Initiatiefrecht representatieve organisatie ontbreekt!
9.5	2	Overleg met representatieve organisaties: wat nadrukkelijk mist is het goedgekeurde verslag van het overleg, dat onder meer een weergave bevat van de discussie die heeft plaatsgevonden (hoor en wederhoor).
9.7	3/4	Hier komen opeens de Europese netcodes tevoorschijn. Dit artikel is onduidelijk en onvolledig. Zie algemene opmerkingen. Moet direct worden meegenomen door systeembeheerders bij indienen van een codewijzigingsvoorstel. Niet pas bij ACM. Bovendien moet vastliggen:

		<ul style="list-style-type: none"> - Wat de status en relatie met nationale codes is - Wat de procedure ten aanzien van het opnemen van Europese netcodes (en wijzigingen daarvan) in nationale codes - Hoe omgegaan moet worden met overtredingen van de Europese bepalingen - Wie is belast met het toezicht
10.8		Verschillende taken ontbreken. Zie art 37 Elektriciteitsrichtlijn. Integraal overnemen.
10.15		De minister regelt met het wetsvoorstel een zeer ruime delegatiebevoegdheid, waarbij hij per MR en AMvB een nadere invulling geeft aan taken, verantwoordelijkheden en rollen. VEMW heeft ernstige twijfels of die bevoegdheden allen passen onder de in dit artikel genoemde verordening 994/2010. Relatie met artikel 11.3. Aanbeveling: overzicht van die taken, verantwoordelijkheden en rollen actualiseren.
11.1		Totaal ongeclausuleerd. Bepalingen zijn te ruim. Risico op uitholling van de regulering. 5 jaar te lang. Bovendien moet vastliggen tegen welke tarieven en voorwaarden deze experimenten uitgevoerd kunnen worden.
11.6		Onduidelijk of een systeemkoppeling tot een net behoort.
12		Overgangsbepalingen ontbreken.